LA DIADA DEL LLIBRE D'ENGUANY

Una vegada més, com obeint a una consigna, la gent farà cua a les nostres llibreries, a la recerca de les novetats literàries o de les «gangues» anunciades més o menys estrapitosament. No serem pas nosaltres qui la desencaminarem per a un altre costat. El camí d'aquestes fileres espirituals que haurien d'esser totes les bones llibreries és massa sovint oblidat per la gent, i la nostra més natural cobejança és de que no el desaprengui ningú i que tothom s'hi avesi. I no en un dia determinat de l'any, només, sinó tots els dies de l'any, car tots els dies es publiquen obres que s'ho valen i els magatzems dels editors són plens d'aquest pa espiritual que cada vegada és fa més necessari a tothom.

Car no és gaire encoratjador de constatar, que si bé les diades del llibre vénen resultant un èxit, fins al punt que obres llançades expressament aquell dia, arriben a esgotarse en vint-i-quatre hores (i no pas les millors, precisament), els llibreters es planyen de la desolació que sol precedir i que sol seguir aquelles diades. Si aquest collapse en la venda de llibres durés un dia o dos, o quatre o cinc, si voleu, no oferiria cap perill. Però la calma dura setmanes, mesos i tot, i això no parla gaire en favor del públic.

Tanmateix, potser el públic no en té tota la culpa. El públic, que en la diada del llibre, precisament, s'ha endut a casa una pila de «saldos», que mai no li hauria passat pel cap adquirir, es troba defraudat, i no té ganes de què l'exploti més. Per tant, el que cal, és que en presentar-se a cal llibreter, per a celebrar la diada del llibre, el públic sàpiga allò que hi va a cercar. Cal que hom no sorprengui la seva bona fe, i això tan en benefici del lector — o sigui del comprador — com en benefici d'escriptors i llibreters, car així no es produiran desercions ni decepcions. Són tantes, a més, les novetats que en aquesta avinentesa li ofereixen, que sense haver pogut saber què en diu la crítica, guiat només pel nom de l'autor i per la suggestió del títol, el comprador tria a tort i a través, i s'empora a casa un va-i-tot d'obres que sense aquesta ocasió no hauria adquirit. Si totes són bones, hom haurà guanyat un lector; però només que en trobi una de dolenta — i el cas es dóna massa sovinteja el teniu desencoratjat i potser desviat per sempre.

No volem posar en dubte, però, l'eficàcia de les diades del llibre. Són útils i necessàries. I així ho ha comprès la generalitat de la gent, i ho han comptés d'altres països que es proposen instaurar-la. Aquí tenim França, per exemple. França també vol instaurar la diada del llibre. Però fixeu-vos-hi: vol instaurar la diada del llibre... francès. Nosaltres no estem en mesura de limitar territorialment la procedència del llibre que volem fer circular. No és pas que siguem més generosos. Es que necessitem més el llibre, vingui d'allà on vingui, sigui català o no ho hi sigui, mentre ens dugui una espurna de llum i una tremolor d'inquietud. Procurem, però, donar preferència al nostre llibre, al que és escrit amb la nostra llengua, el que és pasat amb la nostra sang. Però triem-lo. L'hem de saber triar. Entre un llibre català dolent i un llibre no català, però bo, lector amic, no dubtis. Tria el bo. Car allò que ens necessites és un tros de pa espiritual que et nodreixi, encara que l'hagi's de digerir passant-lo pel cedàs de la versió mental que tu mateix et facis, i no pas un manyoc d'estopa indigesta, per molt que te l'amaneixin amb una salsa del país.

Si ara sabem fer aquesta tria, el nivell cultural general hi guanyarà. I així, més endavant, tots estarem potser en disposició de limitar aquestes diades del llibre al llibre nostrat, al llibre català — o en tot cas de recomanar, per a aquest dia, la intensificació de la seva circulació, gairebé amb exclusió dels altres. Si més no, potser estarem en disposició d'organitzar, a part d'aquesta diada oficial, una diada del llibre català que constituexi, essencialment, no sols una manifestació cultural, sinó un acte d'afirmació catalanesca.

ALFONS MASERES

ELS LLIBRES DE LA DIADA

«PARAULES DEL MOMENT»

Sota aquest títol F. Valls i Taberner ha aplegat una sèrie d'articles i conferències. Les paraules del nostre il·lustre amic no tenen pas una actualitat efímera. Aquest moment a què al·ludeix el títol no es refereix a dies ni a mesos ni a anys. Es tracta sempre de la posició davant d'un fet, de la paraula serena en el moment oportú, de la valoració precisa en moments de confussió. Aquesta paraula és dita sempre amb una finesa excepcional, amb una absoluta lleialtat, amb una altesa de visió. Aquest recull breu, breu, és tot deus de contingut. Les paraules d'aquest moment no són les que el vent s'emporta.

«FILOSOFIA I CULTURA»

El doctor Jaume Serra i Hunter ha publicat el primer volum de la primera sèrie de suggestions i estudis filosòfics sobre «Filosofia i cultura». Veieu les paraules amb què l'il·lustre filòsif encapçala el llibre:

«La ideologia que trobaràs en aquest llibre té una unitat que en podriem dir esotèrica. Està esbossada en reflexions que per fora semblen fragmentàries i que per dins obeeixen a una preocupació única. És un mateix pensament i un mateix desig el que carre per les seves planes, però pren diferents matisos segons els objectes en què la seva pobra llum es projecta. Escolta, ara, el motiu d'aquesta antinòmia que tant pot ésser el seu cabdal defecte com el secret del seu èxit. Fa temps que el seu autor somnia que el veritable camí de la nostra lliberació social i política és la cultura. Creu també que aquesta cultura ha d'ésser orientada per un alt sentit filosòfic. En Societats obreres, en Ateneus científics i en Acadèmies escolars, he parlat així i he defensat aquest programa. Alguns d'aquest estudis són de divulgació enciclopèdica. Ja veus com és gran l'heterogenitat del seus públic. De moltes de les conferències, lliçons i col·loquis en servo el contingut i d'alguns fins la redacció: aquestes són les que avui poso en les teves mans. Si et plauen no t'impacientis: a aquest volum en seguiran d'altres.»

«QUAN MATAVEN PELS CARRERS»

Joan Oller i Rabassa, l'autor de l'«Estàtua» i «La Rosa» s'ha reincorporat feliçment a la nostra literatura. En la Col·lecció «A Tot Vent», acaba de sortir la seva novella «Quan mataven pels carrers».

Joan Puig i Ferrater, prologuista del llibre, diu sobre aquesta obra: «Calia avui un cert coratge de part de l'autor i de l'editor per a publicar aquesta obra. La posició crítica, davant d'un fet passa o present és la més respansoble i la menys agraïda. Tot, però, diria l'autor en aquesta posició; el seu temperament artístic, el mateix moment escollit per a l'acció de la novella, car és un moment de repressions morals i civiques. L'utor, novellista nat, ha sonstruit sobre una època i uns homes determinats. Una obra que és històrica i crítica a la vegada. Es la crònica d'un moment del poble.

«ESBARZER»

J. Roig i Raventós ha publicat una nova novella «obre aquesta títol. Roig i Raventós, és, entre els nostres vovellistes, el que ha aconseguit més aviat una legió incondicional de lectors. Aquest fenomen, naturalment, no és gatuit. Vol dir, si més no, unes dots de narrador, un encís i un interès que no minva.

Roig i Raventós té totes aquestes qualitats i la virtut rara de lligar en el fil de la seva narració l'interès del lector. La seva literatura és simple, puntejada de poesia i ribetada sempre d'emoció.

Una nova novella de Roig i Raventós vol dir cada vegada un grau de qualitat damunt les anteriors. En una diada del Llibre vol dir una atracció, si fa no fa invencible, damunt les mans dels compradors.

«DE L'EPISTOLARI DE GUIMERÀ»

que acaba de publicar la col·lecció «Antologia» (150 cartes inèdites, recollides i acotades per l'nric Cubas), recollim aquesta carta:

«Carta de Guimerà a Enric Morera.
Barcelona, novembre 1906

Amic Morera:

He entregat al recader el tercer acte. Tenint-ho davant, he tornat a llegir el que em dieu en la vostra carta referent a aquest acte. Teniu raó; l'aparició de la comitiva del Rey a escena farà molt més efecte amb bon espetec de música.

També estem d'acord amb tot el de l'escena curta. Vull dir allò: «Torna la música quan Rosavera queda sola (escena IV) i acaba la música en començar l'escena V»; són les mateixes paraules de la vostra carta.

On voldria que hi posésssiu música (i és en l'únic lloc que veig que no m'ho heu entès), és en la relació del corsari que prepara l'entrada de les noies de Catalunya. Vull dir aquella relació parlant del Montseny i sobretot del Montserrat. Per a fer centir al públic l'amor a la nostra terra, guiant-lo al que té de venir, convé, mentre parla el cabdill corsari, que la música sigui lleugerissima, com venint de llarga distància, fent onades tranquiles d'aigua o de vent lleuger. No sé si m'explico o dic només tonteries. Si mentre parla de Montserrat, la música recordés vagament les coses de la terra nostra, ara els xipets de Valls (no de'n Clavé: de Valls), la salve de Montserrat, «balloradа» que toquen de bon matí pels carrers el dia de festa major les gralles del Vendrell a Vilanova, a Sitges, potser també alguna cançó de Montserrat, algun ballet de la terra, com el del Ciri i altres coses de Catalunya que vós coneixeu més que jo, això seria de gran efecte i els nostres paisans sentirien de ple la situació que es prepara. Ja us hi engrescareu vós que amb tanta delicadesa sabeu sentir i fer sentir aquestes coses.

En tot el demés, com vós ja dieu en la vostra carta, estem d'acord.

Adéu-siau i digueu-me alguna cosa.
Angel Guimerà

Convé que ens envieu l'altra exemplar, que ens fa molta falta.»

TOT SHAKESPEARE EN CATALÀ

La «Col·lecció Clàssics del Món», de l'Editorial Barcino, inicia aquesta obra. Cèsar A. Jordana és el traductor que té prou alè per portar-la a terme. I el primer volum, meravellós de tipografia, ens permet de llegir una versió definitiva del gran autor anglès.

Hem fet al traductor unes preguntes. Heu's ací com les ha respost:

—Després dels volums de la F. B. M. L'obra en la qual hem pres una part tan activa ja no és una aventura, no creieu?

—Entre la gent modesta i natural i els escriptors clàssics sol haver-hi un malentès més lamentable encara que la majoria de malentesos. En són culpables aquella mena d'eruditis que estudien més per tal d'alimentar llurs fums particulars que no una bella flama a favor d'altri. L'home ordinari té pels clàssics un sentiment de respecte completament descoratjat. Tots coneixem dotzenes de persones que és llegeixen el «Quixot» com qui es pren una medicina.

Sortosament a Catalunya s'ha pogut organitzar la destrucció del malentès. Mentre Puig i Ferreter, al cap de les Edicions Proa, posa a l'abast del nostre públic les darreres novetats literàries. Estelrich continua el seu campionatge dels clàssics grecs i llatins i Casacuberta propaga els clàssics nostres. Ara, amb la nova cokecció—«Els Clàssics del Món»—l'Editorial Barcino inicia la publicació de l'obra dels grans autors de les literatures modernes. Així aquests homes admirables acosten els clàssics al nostre públic. I amb un simple acostament n'hi ha prou. Quan el públic ha perdut la por als clàssics i els coneix una mica, el respecte que els té és d'una qualitat molt millor.

—Què us ha suggerit la traducció de Shakespeare?

—Us agrairia que diguéssiu als vostres llectors que Shakespeare és extraordinàriament actual. Es clar que en certes coses, més o menys accidentals, es mostra com a fill de la seva època. Però posseeix aquella actualitat de sempre, que trobem en els genis, respecte les coses essencialment humanes. Per al lector entrenat, que ha fet el seu aprenetatge i ha arribat al grau superior de comprensió, Shakespeare ofereix en la seva obra, amb l'expressió de la seva personalitat, un espectacle únic. A més, amb els seus llampecs genials, formidables aclariments de les veritats essencials i profundes. Per al lector que cerca en la lectura solament la manera de passar una estona agradable, Shakespeare ofereix sempre interès, vivor, enginy i traça sense parió.

—No us pesa a les espatlles l'enormitat d'aquesta obra?

—Es per a mi un honor agradable de collaborar en aquesta tasca tan útil amb la traducció de les obres de Shakespeare. Artísticament, l'esplèndid Willillam és una mina i una vinya. No cal explicar això, veritat? Com més l'escorcollellu, més us adoneu de la riquesa dels seus materials com més n'absorbiu, més us engresca.

—Heu vist les anteriors versions de Shakespeare?

—Fa temps que Shakespeare té bons amics catalans. Després de traduir «Macbeth» per a la «Col·lecció Popular Barcino», vaig sentir-me tafaner respecte la traducció de la mateixa obra que havia fet a principis de segle Cebrià de Montoliu. En va sorprendre la cura amb que havia estat feta aquesta traducció, que resultava deficient només pel seu català artificiós (defecte del temps, no de l'home). Tothom coneix les traduccions de Morera i Galicia, que la mort ha estroncat, i les actuals traduccions de Carme Monturiol.

—Anuncieu totes les obres de Shakespeare, no?

—Un dels mèrits de la traducció inclosa en «Els Clàssics del Món» serà de comprendre «totes» les obres de Shakespeare, les qual apareixeran en un espai de temps relativament curt. Un altre dels seus mèrits és l'aspecte exterior dels volums. No em negareu pas que fan goig. Quant als mèrits o desmèrits anteriors, no sóc pas jo qui n'ha de parlar.

«MAHATONA GANDHI»

L'obra de Romain Rolland acaba d'ésser traduïda al català. Devem la versió d'aquest llibre a l'«Editorial Políglota». Algú objectarà potser que la versió arriba massa tard. Es possible, però cal dir, tanmateix, que l'escrupolositat amb què és oferta l'edició, compensa ben bé aquesta tardança. La tipografia del llibre és excellent. Hi ha a la portada un retrat característic del cabdill indi. Francesc Macià ha escrit per aquest llibre un pròleg fervorós. Aquest llibre és dedicat per l'autor a la «terra de glòria i virtut, als Imperis d'un jorn i als pensaments eterns, al poble que desafia el Temps, a l'India ressucitada».

«CUQUES DE LLUM»

La col·lecció «Bones històries», de l'«Editorial Políglota» és inaugurada feliçment amb aquest llibre de poemes per a infants, de Salvador Perarnau, decorat amb dibuixos a tres tintes del gran escenògraf Angel Fernàndez. Amb aquest llibre «Editorial Políglota» ha fet un gran esforç tipogràfic, molt recent. Es tractava d'encisar els ullills de les criatures i ho ha conseguit. Els versos són una exquisidesa. Com diu el pròleg, la paraula de Salvador Perarnau és prou transparent i pura per no fer de reixa. A través de cada estrofa, sota aquell dring de cristall i d'aigua i de picarol hi ha tota la vida de la bestiola vista amb uns ulls que arriben a ésser puerils de tan lúcids i que tenen una aguda visió humana a força de guaitar dessinteressadament. En voleu una mostra:

Els grills demanen la lluna

El grill és innocent com un infant
i així que es va fonent la tarda bruna,
plora que plora. Per què plora tant?
Perquè el grill vol la lluna. La lluna escolta tots els plors de grill i contesta amb dolçor com una mare que sent plorar el seu fillll.
«Calleu, oh, grills, no puc veni en[cara».
I els grills, sospira que sospiraràs,
deuen pensar: Potser em caurà una [engruna.
I cada crit s'aixeca com un braç
per abastar la lluna.
Ja fa mils d'anys que la van de[manant.
Si la tinguessin, jugant l'espatllarien.
La lluna ho sap i riu i els va enga[nyant.
Si la lluna baixés, els grills no can[tarien.»

«CURIAL E GIELFA»

«Els Nostres Clàssics» acaben de donar-nos en una edició impecable aquesta obra d'actor anònim del segle XV. «Novella essencialment d'esperit cavallieresc», hom hi nota una diversitat d'elements, el sentiment de gesta va deixant pas a una trama exòtico-sentimental; s'acosta més, per l'argument, a les novelles bizantines que a les accions cavalleresques franceses i al costat de les aventures del cavaller esforçat». Rubió i Lluch assenyala en aquest llibre «la novella d'aventures, la cavalleresca, la sentimental, la moresca en alguns episodis».

En general és un llibre clar i ben escrit. Una fluidesa constant salva a l'autor de feixuguesa.

«ANDORRA»

La benemèrita col·lecció «Album meravella» ha dedicat un dels seus volúmens a aquesta petita república. Pere Pujols Casademont, amb una passió i una tenacitat exemplars, recorregué la terra nostra amb el bloc de notes i la màquina fotogràfica a les mans. Es ell mateix el qui sap enlleminir els futurs compradors del llibre. L'obra de l'«Album meravella» és una obra eficacíssima, massa poc coneguda encara. La Diada del Llibre és una excekent avinentesa de fer honor a aquesta col·lecció.

Una portada a colors, cenyida d'or, taca aquest llibre, ple de fotografies de primera qualitat que donen una visió completa i precisa d'aquest país i del sen tarannà especialíssim. La vall, els rius, els estanys, l'art, els ponts tan característics i els campanars, la vida agrícola i pastoral, tot hi és en una documentació gràfica i prodigiosa de netedat.

Consta d'un centenar de fotografies escollides i d'un mapa. Va il·lustrat amb dibuixos de Prudencia Bertrana i G. Henley Gardener.

El seu sumari conté: «Travessia de les Vallils d'Andorra; Una mica d'història; La gent; La Justicia; La vida pastoral; Indústria i Comerç; Agricultura; La muntanya; Les Excursions; Bibliografia, etc.

Amb aquest llibre a les mans tindreu una idea no aproximada ni pintoresca, sinó lúcida i veral d'aquest país encisador que ens arriba deformat per la llegenda i no gens afavorit en les seves gràcies. Més que una invitació al viatge, el llibre us facilita un viatge meravellós.

«MONTNEGRE»

J. Rou i Raventós ha publica la segona edició d'aquesta novella que ha obtingut la fervor constant del nostre públic. Recollim les svees paraules a la primera edició i les que precedeixen aquesta reedició:

«Amb la publicació d'aquesta obra s'acompleix el meu ideal artístic. M'havia proposat escriure tres llibres; un de mar, «L'ermità Mauricí», l'altre de ciutat, «Flama vivent», i un de muntanya, «Montnegre». En tots tres he procurat documentar-me tant com he pogut, emprant el lèxic propi de cada ambient i estudiant els personatges que hi viuen.

«Montnegre» és una narració sense protagonista, millor dit, el protagonista és la muntanya. Els personatges formen una família barcelonina, i he procurat que tots estiguin a un nivell igual dins de l'obra.

Per escriure aquest llibre he tingut gut de fer mantes recerques. Em costa moltes fatigues, solellades i amargors. He de fer constar que del Montnegre hi ha el decorat; que moltes de les escenes, essencialment muntanyenques que descric, són d'altres llocs. Dic això perquè sentiria que

Diccionari Enciclopèdic de la Llengua Catalana

amb la correspondència Castellana

Nova edició, redactada segons les Normes de l'«Institut d'Estudis Catalans», la qual conté tots els vocables, modismes i aforismes, mots tècnics de ciències, arts i indústries, biografies de personatges cèlebres, antics i moderns, nom i descripció de poblacions, rius i muntanyes de les comarques on és parlat el català en qualsevol de les seves variants

ACABA DE SORTIR EL
PRIMER VOLUM
relligat amb tapes especials

Comprèn fins a l'acabament de la lletra C.
Va il·lustrat amb 1.277 gravats, 11 mapes en colors i 30 làmines en negre i colors

Demaneu-lo a totes les llibreries

Preu: 54 pessetes al comptat
Es ven, també, a terminis

Salvat Editors, S. A. - Mallorca, 41-49 - Barcelona